

Solenergiklyngens skriftlige høringsvar til finanskomiteen om representantforslag om fritak for skatt på egenprodusert strøm til eget forbruk, Dokument 8:68 S (2023-2024)

Viktig signal å sikre at energiproduksjon lavere enn årsforbruket for boligen ikke skattlegges.

Solenergiklyngen er glade for at Stortinget behandler spørsmålet om skattlegging av solkraft i Norge.

Stortinget har bedt regjeringen sette et mål for ny solenergi på 8 TWh innen 2030 og utarbeide en handlingsplan: *Stortinget ber regjeringen sette et mål for ny solenergi på 8 TWh innen 2030 og utarbeide en konkret handlingsplan som gjør det mulig å realisere målet innen revidert nasjonalbudsjett i 2024. Tiltak og virkemidler skal ikke være til hinder for rasjonell nettutvikling. Vedtak 923, sesjon (2022-2023).*

NVE har vurdert barrierer og virkemidler for å nå 8 TWh målet som et underlag til regjeringens arbeid med handlingsplanen. NVE skriver i sitt svar på oppdrag om solkraft og annen lokal energiproduksjon til Energidepartementet (NVE notat 202311163-63 05.02.2024): «Lav lønnsomhet er den viktigste barrieren for rask etablering av solanlegg på tak og fasade på boligbygg». Og videre at: «Basert på beregninger i eksterne rapporter vurderer NVE at et mål om 8 TWh innen 2030 ikke kan nås uten sterke virkemidler for å øke investeringstakten. Det viktigste virkemidlet vil være økonomisk støtte», og at økonomiske virkemidler kan være for eksempel «investeringsstøtte, skattefradrag, gunstige låneløsninger og produksjonsstøtte».

Gitt denne bakgrunnen mener Solenergiklyngen at rammebetingelsene for skatt og avgifter på lokal solkraftproduksjon og energisamfunn bør innrettes slik at de er gunstige og stimulerende for lønnsomme investeringer på lang sikt, for å bidra til nasjonale ambisjoner om å øke solkraftproduksjonen fram mot 2030, og videre mot 2040 og 2050.

I lys av dette er det spesielt viktig at Stortinget sender et tydelig signal til byggeiere og solbransjen om det skal lønne seg å investere i solcelleanlegg på bygg, og i første omgang sikrer at boligens energiproduksjon ikke skattlegges.

Skatt på solceller vil sterkt redusere motivasjonen til å investere i solceller

På Skatteetatens årskonferanse 2023 redegjorde Skatteetaten for nye vurderinger tilknyttet skatt og avgift på solcelleanlegg. Ifølge etaten skal boligeiere som har solceller betale skatt

på all den solcellestrømmen som de leverer inn på nettet, uavhengig av eget strømforbruk. Salg av solcellestrøm til kraftleverandør skal beskattes som kapitalinntekt.

Salget av solceller i privatmarkedet har gått dramatisk ned det siste året. Tall fra Solenergiklyngen viser at antallet solcelleinstallasjoner ved inngangen til denne vinteren har falt med 66 % sammenlignet med høsten 2022, hvorav privatmarkedet har nærmest stoppet helt opp. Trolig er det flere årsaker til dette, men de viktigste inkluderer fallende kraftpriser, kutt i Enovas støtte til solcelleinstallasjoner og ikke minst regjeringens omfattende subsidiering av husholdningenes strømforbruk gjennom strømstøtten. At strømstøtten har denne effekten viser også NVEs notat: «Kompensasjonsordningen for høye strømpriser (strømstøtte) begrenser strømprisen for privatboliger og borettslag, og reduserer lønnsomheten av å ha egen kraftproduksjon.»

Signalet om og en eventuell faktisk beskatning av inntekter fra salg av overskuddsstrøm vil ytterligere redusere private boligeieres motivasjon til å investere i solceller. For å illustrere hva skatt på salg av overskuddsstrøm vil bety i praksis, kan man tenke seg en boligeier med et anlegg på 10 kWp som produserer om lag 10 000 kWh solstrøm i året. Vi kan videre anta at 5 000 kWh går til egenkonsum, mens resten er overskuddsstrøm som leveres inn på nettet (på dagtid når husholdningen er på jobb/skole). Med en strømpris på 1 kr/kWh vil dette innebære en årlig beskatning på kr 1100,-. I løpet av anleggets levetid på ca. 30 år vil husholdningen ha betalt 33 000,- i skatt. Skatten utgjør altså 65 % mer enn de 20 000 kr som anlegget vil utløse i støtte fra Enova. Ifølge Skatteetaten skal denne skatten betales helt uavhengig av husholdningens totale strømforbruk og helt uavhengig av hvorvidt solcelleanlegget er lønnsomt eller ikke.

Med henvisning til NVEs notat ((202311163-63 05.02.2024), mener Solenergiklyngen at det vil være umulig å oppnå Stortingets mål om 8 TWh solkraft i 2030 med gjeldende rammebetingelser, og at skatt på salg av overskuddsstrøm vil forverre situasjonen ytterligere.

Solenergiklyngen mener Skatteetaten har gjort feilvurderinger

Ifølge presentasjonsmaterialet lagt frem på Skatteetatens årskonferanse 2023, vurderer etaten salg av overskuddsstrøm som skattepliktig kapitalinntekt etter skatteloven § 5-20 jf. § 5-1. Solenergiklyngen er ikke enig i den vurderingen. Ifølge skattelovens § 5-21 skal kapitalinntekt ikke beskattes dersom den kommer fra forbruksgjenstander som "innbo, personbiler, lystbåter o.l.", såfremt gjenstanden "brukes av eieren eller eierens familie". Vi mener solceller på boliger brukes som en forbruksgjenstand på lik linje med innbo og personbiler. Selv om boligeieren i enkelte timer kan levere strøm inn på strømmettet, vil boligeieren som regel måtte hente strømmen tilbake fra nettet i de perioder som solcellene ikke produserer tilstrekkelig. Bruk av strømmettet til lagring av strøm burde ikke utøse en

skatteplikt, på samme måte som det ikke er skatteplikt ved lagring av lokal energiproduksjon i en tappevannsbereder, et stasjonært batteri eller en elbil.

Vurderingen om at salg av overskuddsstrøm er skattepliktig bryter også med prinsippet om at inntekter og tilhørende utgifter behandles på samme måte. Ettersom private boligeiere ikke får fradrag for kostnadene, bør heller ikke eventuelle inntekter fra salg av overskuddsstrøm være skattepliktig.

Solenergiklyngen er derfor positive til dok8-forslaget, men anbefaler en ytterligere utvidelse av skattefritaket for solenergiproduksjon på bygg for å bidra til 8 TWh-målet

Selv om Solenergiklyngen er uenig i Skatteetatens vurderinger, vil utfordringen uansett kunne løses gjennom en presisering i skatteregelveverket av at salg av overskuddsstrøm ikke er skattepliktig.

I dok8-forslaget foreslås det etablering av et skattefritak avgrenset til energiproduksjon som er lavere enn årsforbruket for boligen. Denne avgrensingen vil langt på vei løse problemet for de fleste private boligeiere. Enkelte forhold taler imidlertid for en annen form for avgrensing.

For det første vil forslaget til avgrensing bli vanskelig å administrere. Ettersom kraftprisene varierer fra time til time, må det utformes detaljerte regler for beregning av verdien av andel overskuddsproduksjon som er skattepliktig. Det kan være mange måter å gjøre dette på, noe som vil ha stor betydning for beregningen av skattepliktig inntekt. Forslaget forutsetter altså utvikling av kompliserte beregningsregler og veiledninger, noe som kan gi grunnlag for misforståelser og både hos skatteetaten og hos den enkelte forbruker.

Forslagets avgrensing rimer godt med tanken om at produksjon til eget forbruk ikke skal skattlegges. Men i et samfunnsøkonomisk perspektiv, der vi bl.a. har et mål å bygge ut 8 TWh solkraft, kan det være hensiktsmessig å stimulere til ytterligere solkraftinvesteringer gjennom en utvidelse av skattefritaket.

Solenergiklyngen anbefaler derfor følgende alternative eller supplerende avgrensninger av «solkraftskatt» i denne sammenhengen:

- Stortinget ber regjeringen avvente skattlegging av private husholdninger, borettslag, sameier og gårdsbruk som selger deler av egenproduserte strøm, i påvente av den pågående helhetlige vurdering av barrierer og incentiver som skal sikre realisering av 8 TWh solkraft innen 2030.
- Stortinget ber regjeringen, fra ligningsåret 2023, innføre et unntak for kapitalbeskatning av privatpersoner og gårdsbruk som selger egenprodusert strøm.

Kun kapitalinntekt fra salg av overskuddsstrøm fra solcelleanlegg som overstiger 50 000 kroner per skatteår er skattepliktig.

- Stortinget ber regjeringen, fra ligningsåret 2023, innføre et unntak for kapitalbeskatning av privatpersoner og gårdsbruk som selger egenprodusert strøm fra anlegg med en samlet produksjonskapasitet på 30 kWp (grense for fordelaktig behandling av egenproduksjon i fornybardirektiv fra 2018).
- Overskuddsstrøm som går til lokalt forbruk via delingsordning som er registrert hos nettforetaket er ikke skattepliktig